

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 07.02.2006, sp. zn. 20 Cdo 912/2005, ECLI:CZ:NS:2006:20.CDO.912.2005.1

Číslo: 69/2006

Právní věta: Oprávněný splní povinnost připojit stejnopis rozhodnutí vydaného v blokovém řízení tím, že předloží tu část bloku na pokutu na místě nezaplacenou, která obsahuje povinným podepsané prohlášení, že byl poučen o způsobu zaplacení pokuty, o lhůtě její splatnosti a o následcích nezaplacení pokuty, a doloží typ užitého pokutového bloku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 07.02.2006

Spisová značka: 20 Cdo 912/2005

Číslo rozhodnutí: 69

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Exekuce, Výkon rozhodnutí

Předpisy: § 254 odst. 3 předpisu č. 99/1963Sb.
§ 38 odst. 2 předpisu č. 120/2001Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

M ě s t s k ý s o u d v P r a z e u s n e s e n í m z e d n e 2 1 . 1 2 . 2 0 0 4 z m ě n í l u s n e s e n í z e d n e 1 3 . 4 . 2 0 0 4 , j í m ŝ O b v o d n í s o u d p r o P r a h u 6 n a ř í d í l e x e k u c i n a m a j e t e k p o v i n n ě h o , t a k , ŝ e n á v r h n a n a ř í z e n í e x e k u c e z a m í t l .

Dospěl k závěru, dle něž pokutový blok (jakožto exekuční titul) z formálního hlediska nespĺňuje požadované náležitosti dle ustanovení § 85, odst. 1, 3 a 4 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 200/1990 Sb.“), a ustanovení § 47 odst. 5 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a to jednak z důvodu absence jména, příjmení a funkce oprávněné osoby, a jednak také neuvedením poučení o lhůtě splatnosti uložené pokuty a poučení o následcích jejího nezaplacení. V dané věci blok na pokutu dle názoru odvolacího soudu shora uvedené požadované náležitosti prokazatelně nespĺňuje. Za tohoto stavu pak odvolací soud vyvodil závěr, dle kterého pokutový blok nemůž být v dané věci řádným exekučním titulem ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 písm. e) zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů.

Oprávněný ve včasném dovolání namítl, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. b) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu ve

znění pozdějších předpisů), a že rozhodnutí odvolacího soudu vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování (§ 241a odst. 3 o. s. ř.). Podle jeho názoru je nesprávné posouzení podkladového rozhodnutí jako nevykonatelného, pokud odvolací soud považuje za nezbytný formální předpoklad vykonatelnosti pokutového bloku uvedení jména, příjmení a funkce oprávněné osoby. Tento požadavek nemá v ustanovení § 85 zákona č. 200/1990 Sb. oporu a navíc lze oprávněnou osobu (v tomto případě obecního strážníka) identifikovat pomocí jeho identifikačního čísla uvedeného u jeho podpisu; tento způsob identifikace je navíc v souladu s ustanovením § 9 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii ve znění pozdějších předpisů, upravujícím způsob identifikace strážníka obecní policie. Dovolatel dále namítá, že požadované poučení o způsobu zaplacení pokuty, lhůty splatnosti a následcích případného nezaplacení bylo řádně obsaženo v díle „B“ pokutového bloku, který byl předán povinnému, jenž převzetí této části pokutového bloku svým podpisem potvrdil. Navíc bylo předmětné poučení také doplněno samostatným poučením o možných způsobech úhrady uložené pokuty.

Dovolání je přípustné (§ 236 odst. 1 o. s. ř.), jelikož směřuje proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo změněno usnesení soudu prvního stupně ve věci samé, kterým bylo rozhodnuto o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí a ve smyslu § 52 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb. též o nařízení exekuce (§ 237 odst. 1 písm. a/, § 238a odst. 1 písm. c/ o. s. ř.).

Dovolání nelze upřít opodstatnění. Proto Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudu druhého stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Odvolací soud postavil své rozhodnutí na právním názoru, že nařízení exekuce pokutového bloku nelze vyhovět jednak proto, že v něm není ani poučení o lhůtě splatnosti uložené pokuty a poučení o následcích nezaplacení (1), a dále z důvodu, že v něm není uvedeno jméno, příjmení a funkce oprávněné osoby, když pouhý odkaz na služební číslo nepostačuje (2). Právě správnost uvedených názorů zpochybňuje dovolatel, když namítá nesprávné skutkové závěry a právní hodnocení, ke kterým došel odvolací soud. Odvolací soud podle odůvodnění svého rozhodnutí přitom ani zjištění o obsahu vykonávaného rozhodnutí nečinil, přesto – ve zjevném vztahu ke svému právnímu názoru vymezujícím okruh relevantních náležitostí pokutového bloku – vychází skutkově z toho, že vykonávané rozhodnutí uváděné náležitosti prokazatelně nesplňuje.

Podle § 241a odst. 3 o. s. ř. lze dovolání podat také z důvodu, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Nejde tím o jakoukoli skutkovou výhradu; v dovolacím řízení jsou významné zásadně jen námitky, že soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplývaly a ani jinak nevyšly za řízení najevo, nebo že (naopak) pominul skutečnosti, které v řízení najevo vyšly, případně že v hodnocení důkazů, resp. jiných poznatků, je z hlediska jejich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti či věrohodnosti logický rozpor, nebo jestliže výsledek hodnocení důkazů neodpovídá tomu, co mělo být zjištěno způsoby dle § 133 až § 135 o. s. ř.

Z pohledu § 241a odst. 3 o. s. ř. nemůže obstát (nemá oporu ve spisu) skutkový závěr odvolacího soudu, že ve vykonávaném rozhodnutí chybí poučení o lhůtě splatnosti uložené pokuty a poučení o následcích jejího nezaplacení, odvolací soud totiž skutkový stav titulu zjevně nijak nezjišťoval.

Již v usnesení ze dne 29. 4. 2004, sp. zn. [20 Cdo 2136/2003](#), Nejvyšší soud vyložil, že okolnost, že při nařízení výkonu rozhodnutí, a platí to nepochybně i pro nařizování exekuce, soud zásadně neprovádí dokazování (§ 120 a násl. o. s. ř.), nevylučuje, že i zde může vyvstat potřeba přijmout závěr, který je svojí povahou zjištěním skutkovým; k tomu slouží zásadně (v tomto stadiu řízení o výkon rozhodnutí)

specifické procesní prostředky, pro něž je příznačný zvláštní důraz na formu (srov. kupř. § 256 odst. 2, § 262 odst. 2, § 335 odst. 1, § 343 odst. 3 o. s. ř.). To ale neznamená, že v dovolacím řízení (obecně) nelze uplatnit skutkovou námitku; přiměřené užití dovolacích důvodů podle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. (argument neúplnosti skutkových zjištění) nebo podle § 241a odst. 3 o. s. ř. (argument jejich nesprávnosti) je i zde k dispozici.

Blokové řízení, které je v zákoně o přestupcích upraveno v ustanoveních § 84 až § 86, je zvláštním druhem řízení o přestupcích; představuje zkrácený způsob vyřizování přestupků jako správních deliktů. Pokuty v blokovém řízení jsou oprávněny ukládat a vybírat správní orgány, v jejichž působnosti je projednávání přestupků, a osoby jimi pověřené a dále orgány určené zákonem o přestupcích nebo jiným zákonem (§ 84 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb.). Na pokutových blocích se vyznačí, komu, kdy a za jaký přestupek byla pokuta v blokovém řízení uložena (§ 85 odst. 4, věta druhá, zákona č. 200/1990 Sb.). Nemůže-li pachatel přestupku zaplatit pokutu na místě, vydá se mu blok na pokutu na místě nezaplacenou s poučením o způsobu zaplacení pokuty, o lhůtě její splatnosti a o následcích nezaplacení pokuty; převzetí tohoto bloku pachatel přestupku potvrdí (§ 85 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb.). Bloky k ukládání pokut (pokutové bloky) vydává Ministerstvo financí (§ 85 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb.).

Bloky fakticky sestávají ze dvou částí - v první z nich jsou uvedeny rubriky k zápisu údajů o tom, komu, kdy a za jaký přestupek byla pokuta uložena, další jejich část pak obsahuje poučení o způsobu zaplacení pokuty, lhůtě splatnosti a následcích případného nezaplacení, čemuž v prvně uvedené části pokutového bloku odpovídá rubrika, podle které pachatel přestupku svým podpisem stvrzuje, že převzal blok a složenku na pokutu na místě nezaplacenou.

Proti uložení pokuty v blokovém řízení se nelze odvolat (§ 84 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb.).

Podle ustanovení § 51 zákona č. 200/1990 Sb. se na řízení o přestupcích vztahují obecné předpisy o správním řízení (tj. správní řád), avšak jen tehdy, není-li v zákoně o přestupcích nebo jiném zákoně stanoveno jinak.

Co do prvního argumentu (1) odvolacího soudu, dle kterého nedostatek exekučního titulu spatřuje v nedostatku poučení o lhůtě splatnosti uložené pokuty a poučení o následcích nezaplacení, odvolací soud zjevně a správně vycházel argumentačně z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2001, sp. zn. [21 Cdo 775/2000](#), uveřejněného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek v č. 1/2002 pod č. 4.

Tak se sice zabýval otázkou materiální vykonatelnosti z hlediska nezbytných náležitostí pokutového bloku jako titulu, jenž má být vykonán (v duchu závěrů výše uvedeného judikátu), avšak posuzoval ji výlučně ve vztahu k předpokladům obsahu dokladu, který byl oprávněným k návrhu na nařízení exekuce (resp. v průběhu řízení) tvrzen; stranou však ponechal možnost, že jím nemusel být obsah vlastního (skutečně vydaného) rozhodnutí v úplnosti vystižen.

V uvedeném rozhodnutí (R 4/2002) Nejvyšší soud podrobně vysvětlil, že uložení pokuty v blokovém řízení a vydání bloku na pokutu na místě nezaplacenou, nemůže-li pachatel přestupku zaplatit pokutu na místě, představují akty vydané příslušným správním orgánem, osobou jím pověřenou, popřípadě orgánem určeným zákonem č. 200/1990 Sb., nebo jiným orgánem, s cílem autoritativně zasáhnout do právních vztahů osoby obviněné z přestupku jako účastníka řízení o přestupku; jde tedy o správní rozhodnutí (rozhodnutí orgánu státní správy nebo samosprávy) mající podobu individuálního správního aktu. Současně Nejvyšší soud dovedl, jaké obsahové a formální náležitosti takové rozhodnutí vydané v blokovém řízení (blok k ukládání pokuty, blok na pokutu na místě nezaplacenou) musí splňovat, aby se jednalo o vykonatelné správní rozhodnutí; nemůže-li pachatel přestupku zaplatit pokutu na místě, musí rozhodnutí v blokovém řízení (blok na pokutu na místě nezaplacenou) obsahovat též poučení o způsobu zaplacení pokuty, o lhůtě její splatnosti a o

následcích nezaplacení. Převzetí bloku pachatel přestupku potvrdí; na pokutových blocích se rovněž vyznačí, komu, kdy a za jaký přestupek byla pokuta v blokovém řízení uložena (srov. § 85 odst. 4, větu druhou, § 85 odst. 1, 3 zákona č. 200/1990 Sb.). Zároveň bylo dovozeno, že ustanovení § 85 odst. 3 a 85 odst. 4 zákona č. 200/1990 Sb. je třeba považovat za lex specialis vůči ustanovení § 47 správního řádu a § 77 zákona č. 200/1990 Sb., a proto je nesprávný závěr, pokud se formální požadavky na exekuční titul (pokutový blok) dovozují přímo z ustanovení § 47 správního řádu.

Nelze přehlédnout, že i pro exekuci titulů správních platí - co do podmínek pro nařízení exekuce - požadavky vyslovené v § 40 odst. 1 písm. e) exekučního řádu, dle něž jsou exekučními tituly i vykonatelná rozhodnutí orgánů státní správy a územní samosprávy, a že § 38 odst. 2 exekučního řádu požaduje, aby k návrhu na nařízení exekuce byl připojen originál nebo úředně ověřená kopie exekučního titulu opatřeného potvrzením o jeho vykonatelnosti nebo stejnopis notářského zápisu nebo exekutorského zápisu se svolením k vykonatelnosti, ledaže je návrh na nařízení exekuce podáván u soudu, který o věci rozhodoval jako soud prvního stupně. Ve smyslu § 41 exekučního řádu platí, že potvrzením o vykonatelnosti opatří exekuční titul ten orgán, který ho vydal. Se zřetelem k § 52 odst. 1 exekučního řádu pak je třeba vycházet z § 275 odst. 2 o. s. ř., dle něž soud je však vždy oprávněn před nařízením výkonu rozhodnutí přezkoumávat správnost potvrzení o vykonatelnosti, a to u všech titulů; přichází-li v úvahu, že výkon rozhodnutí bude nutné zastavit, vyžádá si soud zpravidla vyjádření orgánu, který rozhodnutí vydal (odst. 3).

Jak již uvedeno - v této věci - odvolací soud neuvedl, jak dospěl ke svému skutkovému závěru o neprokázání jím uváděných náležitostí titulu, nicméně z jeho právních názorů zřetelně plyne, že již ty mu samy o sobě postačovaly k tomu, aby pominul okolnost, že jestliže oprávněný spolu s návrhem na nařízení výkonu nebo exekuce titul opatřený doložkou vykonatelnosti nepředložil, soud návrh neodmítne (nejde o důsledek jeho vady podle § 43 odst. 1, 2 o. s. ř. nebo § 39 exekučního řádu), nýbrž - z věcných důvodů - jej zamítne; nebyla totiž splněna podmínka, kterou zákon pro nařízení výkonu rozhodnutí stanovil, a že přehlédl, že podle § 254 odst. 3 o. s. ř. při výkonu rozhodnutí - a ve smyslu § 52 odst. 1 exekučního řádu při nařizování exekuce - soud poskytuje účastníkům, jakož i dalším osobám, kterých se výkon rozhodnutí nebo exekuce týká, poučení o jejich procesních právech a povinnostech (srov. též § 1, § 6 a zejména § 5 o. s. ř.). Takovou procesní povinností je též povinnost oprávněného, již pro něho zakládá citované ustanovení § 38 odst. 2 exekučního řádu. Pakliže ji oprávněný nesplnil, je soud povinen mu poskytnout poučení, v čem tkví nedostatek dosavadního postupu a jak jej lze napravit, a dát mu příležitost, aby tak (v určené lhůtě) učinil dodatečně; teprve neodstraní-li jej ani poté, může soud přistoupit k tomu, že návrh na nařízení exekuce (proto) zamítne. Soud tedy oprávněného k dodatečnému předložení titulu opatřeného doložkou vykonatelnosti vždy vyzve; to platí nejen v případě, že oprávněný titul s návrhem na nařízení jeho výkonu nebo exekuce nepředložil vůbec, nýbrž i v případě, že tak učinil vadně, protože neúplně (srov. též odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 1999, sp. zn. 21 Cdo 2101/98, uveřejněné pod č. 62/1999 v časopise Soudní judikatura). Tím se posouzení návrhu na nařízení výkonu a exekuce přesouvá z roviny materiální vykonatelnosti titulu (z hlediska jeho obsahových náležitostí), z níž vycházel odvolací soud, do roviny hodnocení, zda oprávněný řádně splnil svoji (procesní) povinnost, tj. zda k návrhu na nařízení exekuce připojil zákonu odpovídající (formálně i obsahově úplnou) listinu o rozhodnutí, které bylo vydáno a jež mělo být vykonáno. Nebylo-li možné vyloučit, že s návrhem na nařízení exekuce předložil oprávněný listinu, jež v úplnosti vydané rozhodnutí nepředstavovala, plyne z předchozího, že se mu mělo dostat odpovídajícího poučení, jak ji má doplnit, aby požadavkům ustanovení § 38 odst. 2 exekučního řádu mohl dostat dodatečně. Jestliže tak odvolací soud neučinil, neposkytl oprávněnému poučení o jeho procesních povinnostech, ačkoli k tomu byl povinen (§ 254 odst. 3 o. s. ř.).

Z hlediska ustanovení § 38 odst. 2 exekučního řádu a § 254 odst. 3 o. s. ř. je tím řízení před odvolacím soudem i v této věci zatíženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve

věci a jež má povahu (jiné) vady řízení ve smyslu § 242 odst. 3, věty druhé, o. s. ř.

S ohledem na výše uvedené právní závěry se pak podává, že nelze zatím souhlasit se závěrem odvolacího soudu, dle kterého nebyl povinný poučen o lhůtě splatnosti uložené pokuty a následcích jejího nezaplacení (1), jak mělo prokazatelně vyplynout z vykonávaného rozhodnutí.

Byla-li povinnému dle tvrzení oprávněného předložena část „B“ pokutového bloku a na části „A“ měl povinný vlastnoručním podpisem potvrdit, že „dnešního dne“ převzal blok (souladný s dikcí § 85 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb.) a složenku na pokutu na místě nezaplacenou, pak nemůže přinejmenším jako předčasný obstat skutkový závěr odvolacího soudu o tom, že povinný nebyl řádně poučen dle ustanovení § 85 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb. Forma bloku k ukládání pokut sama zakládá okolnost, že pokutový blok jako vykonávané rozhodnutí (exekuční titul) sestává ze dvou částí, jež obě oprávněný v případě doručení poučovací části „B“ povinnému ani předložit nikdy nemůže. Tvrzení o existenci takové části oprávněný osvědčuje předložením části „A“ bloku obsahující povinným podepsané prohlášení, že blok převzal. Oprávněnému se tak v dané věci mělo dostat příležitosti, aby slovy zákona mohl prokázat a fakticky osvědčit formu vykonávaného titulu; k tomu se v dané věci nabízelo předložení části „A“ titulu a doložením tvrzením o typu užitého pokutového bloku, tj. o pravidelném obsahu části „B“ bloku. Tvrzení a důkaz o nevěrohodnosti takového dokladu je pak logicky na povinném, jen ten totiž může disponovat skutečnou částí „B“ bloku a navrhopvat tak jím důkaz a své tvrzení o opaku tvrzení oprávněného tak prokázat. (Ad absurdum vzato by jinak při akceptaci výkladu prezentovaného odvolacím soudem byly všechny řádně vystavené pokutové bloky vydávané Ministerstvem financí soudně nevykonatelné, a to již s ohledem na jejich konstrukci částí, jež v případě své realizace mají odlišný osud.)

S druhým argumentem (2) odvolacího soudu, dle kterého se nedostatek exekučního titulu spatřuje v neuvedení jména, příjmení a funkce oprávněné osoby, když pouhý odkaz na služební číslo tohoto subjektu nepostačuje, také nelze souhlasit. Jak již shora uvedeno, z § 85 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. se podává, že rozhodnutí v blokovém řízení mají podobu bloků k ukládání pokut (pokutových bloků) a že tyto bloky obsahují údaje (jejich rozsah musí korespondovat s požadavky na takové rozhodnutí zákonem stanovenými), jež příslušný správní orgán, jím pověřená osoba, popřípadě jiný orgán určený zákonem o přestupcích nebo jiným zákonem, uvádí do předepsaných částí bloku k ukládání pokut (a samozřejmě také bloku na pokutu na místě nezaplacenou). Uvedené nezbytně i zde vede k závěru, že rozhodnutí v blokovém řízení mohou (a musí) být vydána jen formou bloků k ukládání pokut (pokutových bloků) obsahujících z hlediska formy takové údaje, které jsou, v souladu s požadavky na takové rozhodnutí zákonem stanovenými, uvedeny na blocích pro tyto účely vydávaných Ministerstvem financí. Neuvedení všech, v souladu s požadavky na takové rozhodnutí zákonem stanovených a na bloku předtištěných, údajů pak znamená nenaplnění požadavku na formální obsah tohoto druhu rozhodnutí. Ohledně formálních požadavků na rozhodnutí vydaná v blokovém řízení tedy nelze použít obecnou úpravu platící pro rozhodnutí vydaná v přestupkovém (správním) řízení, ale ustanovení, která upravují v zákoně o přestupcích blokové řízení. Obdobně viz výše uvedené usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2001, sp. zn. [21 Cdo 775/2000](#), uveřejněné pod č. 4/2002 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek.

I v tomto případě tedy neobstojí skutkový závěr odvolacího soudu co do neúplné specifikace oprávněné osoby (2).

Poněvadž k závěru, že rozhodnutí odvolacího soudu je správné, pro důvody shora uvedené dospět nelze, Nejvyšší soud je v souladu s ustanovením § 243b odst. 2 o. s. ř. zrušil a vrátil odvolacímu soudu zpět k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 o. s. ř.).